

Cal Vallet i Cal Benido

Rajadell

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Mirallles (antic lloc de Riavall). Nord del terme
Emplaçament	Cal prendre el camí des de Cal Mosquit i Can Mongia, a Fonollosa, seguint el torrent del Grau
Alçada:	330
Coordenades:	
Latitud:	41.73714
Longitud:	1.72001
UTM Est (X):	393558
UTM Nord (Y):	4621383

Classificació

Número de fitxa	08178 - 35
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Contemporani
Segle	XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	L'estructura dels murs s'aguanta bé, però tot el conjunt es troba abandonat. Cal Jep, però, es troba en millor estat, doncs s'hi ha realitzat obres de rehabilitació que han quedat inacabades. Molt emboscats.
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad: 001404900CG92A
Autoria de la fitxa	PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-20
Data de registre de la fitxa:	dg., 12/07/2020 - 02:00

Descripció

Grup de dues cases de pagès, quasi iguals, adossades, amb una paret entremetgera. El conjunt està format per una casa a ponent, Cal Vallet (o Ballet), i per una altra a llevant, cal Jep o cal Perramon (Cal Benido segons el Catàleg de Masies 2014, els mapes municipals i els mapes ICGC)), més una construcció corresponent a la pallissa, al SO.

Les dues cases segueixen una tipologia pràcticament idèntica. Són de planta rectangular i presenten coberta a doble vessant amb el carener perpendicular a la façana. Cal Jep és d'un sol cos uniforme amb planta baixa més un pis i golfes. Presenta un galliner addossat a llevant. Cal Ballet té dos cossos. El davanter, més petit, té també tres plantes i el posterior només dues. Presenta un cobert de dos plantes afegit a ponent. Les façanes de les dues cases són semblants: una porta centrada rectangular amb llinda, balcó i finestra petita al primer pis, i dues finestres petites a les golfes, totes enmarcades amb brancals de carreus escairats. El material constructiu de les cases és la pedra. Cal Jep presenta actualment pedra vista (fruit d'una remodelació no conclosa) i cal Ballet l'arrebossat original.

La distribució interior de les dues cases també segueix un mateix model: a la planta baixa hi ha un vestíbul, amb volta, i una escala per accedir al primer pis, on hi ha diverses habitacions. A la planta superior hi ha les golfes.

La pallissa és una construcció de dues plantes. Al nivell superior hi havia la pallissa pròpiament dita i un galliner, i a sota, el celler. A l'entorn hi ha dos coberts mes d'usos agrícoles.

Observacions:

També escrit Vellet o Ballet. Figura al Catàleg de Masies i Cases Rurals 2014 amb els num. 5 (Cal Ballet) i num. 7 (Cal Benido).

Es situen prop del torrent de la Fassina o del Grau. El camí d'accés a través del torrent es estret i difícil de trobar. S'ha de seguir des de les cases de Cal Mosquit i Can Mongia (Fals, Fonollosa) i travessar dos cops la riera. A pocs metres s'hi construí l'eix transversal (C-25). A l'entorn destaca l'obra dels marges, canalitzacions i barraques fetes amb pedra seca, en especial un gran dipòsit d'aigua excavat al terra, actualment eixut, en el camí d'accés..A finals del segle XX encara era una zona de vinya. Les dues cases es van construir rebaixant un marge, de manera que la part posterior s'integra en el marge. El conjunt és un exemple interessant d'arquitectura popular del segle XIX destinada a parcers. Els edificis segueixen la tipologia d'una casa popular urbana traslladada al camp.

A la llinda rectangular de la porta de cal Ballet hi figura la inscripció gravada, enmarcada en una senefa, FRANCISCO BALANRES AÑO 1875. El número set presenta una irregularitat, ja que primer es va gravar un sis i posteriorment es rectifica al damunt . També hi ha el numero de casa 62.

A la llinda rectangular de la porta de cal Jep hi figura la inscripció JOSE PERRAMON AÑO 1881, també enmarcada en una senefa.

Les dues llindes van ser llegides i interpretades per Piñero (PEP 1993). Actualment (2020) són difícilment llegibles i els esbarzers impideixen apropiarse.

Història

La primera casa en construir-se fou cal Ballet. Tal com indica la llinda, el fundador fou Francesc Balanres, que la va acabar el 1875. Cal Jep o cal Benido seria un xic posterior (de 1881, segons la llinda de la porta, que també ens informa del seu fundador: Joan Parramon). Ambdós provenien de Fals, segons Piñero (PEP 1993). Segons E. Molins, el de Can Ballet venia de sant Vicenç de Castellet. La casa de Cal Peo es va dir Benido per que el seu morador es deia Benvingut (Bienvenido). Cal indicar que a uns quants centenars de metres més amunt, ja en terme de Fonollosa, hi ha cases agrupades d'una tipologia molt semblant. Els

habitants conreaven les vinyes dels voltants, fins que al llarg de la segona meitat del segle XX les cases s'han anat abandonant. Eren cases que els propietaris de les terres deixaven construir als parcers que llogaven per treballar les seves terres, i que els hi permetien construir als límits a de les seves propietats.

